

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 marca 2021 r.
sprawy **M. W.**,
skazanego z art. 200 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 19 września 2019 r., sygn. akt II Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w E.
z dnia 20 marca 2019r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 20 marca 2019 r., sygn. II K (...),
M. W. został uznany za winnego tego, że:

1. w okresie od lipca 2016 r. do dnia 25 grudnia 2016 r. w N. przy ul. S. co najmniej kilkakrotnie dopuszczał się innej czynności seksualnej wobec 12-letniej pasierbicy W. B. w ten sposób, że wielokrotnie dotykał ją i masował po piersiach, całował po ustach, wsadzał rękę w majtki, dotykał organów płciowych, próbował wkładać palce w organy płciowe, tj. popełnienia czynu z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który wymierzona została kara 3 lat pozbawienia wolności;

2. w okresie od kwietnia 2016 r. do dnia 25 grudnia 2016 r. w N. przy ul. S. znęcał się nad żoną M. W. oraz dziećmi W. B. , J. W. i N. W. w ten sposób, że wszczynał awantury domowe, w trakcie których wyzywał ich słowami wulgarnymi, wyganiał z domu, ograniczał jedzenie, groził śmiercią, niszczył wyposażenie domowe oraz zmuszał żonę do stosunków seksualnych, tj. popełnienia czynu z art. 207 § 1 k.k., za który wymierzona została kara 6 miesięcy pozbawienia wolności;

na mocy art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczona została kara łączna pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat; na podstawie art. 41a § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu zbliżania się na odległość mniejszą niż 50 metrów oraz zakaz kontaktowania się z W. B. przez okres 5 lat; orzeczono w przedmiocie kosztów.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając:

- I. obrazę przepisów postępowania, mianowicie art. 2 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 185a § 3 k.p.k. i art. 410 k.p.k. wynikającą z nieodczytania na rozprawie głównej zeznań małoletniej pokrzywdzonej W. B. złożonych przez nią w postępowaniu przygotowawczym, a także z nie odtworzenia zapisów obrazu i dźwięku sporządzonych z obu przesłuchań małoletniej,
- II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych przez Sąd za podstawę rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego za przestępstwo znęcania wynikający z błędnego uznania że niewłaściwe zachowanie oskarżonego w stosunku do małoletnich: W. B. , J. W. i N. W. wyczerpywało znamiona przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w sytuacji kiedy postępowanie to winno być oceniane co najwyżej w kategoriach czynów ściganych z oskarżenia prywatnego oraz z błędnego uznania, że stopień społecznej szkodliwości czynu opisanego w treści art. 207 § 1 k.k. a dokonanego przez oskarżonego na szkodę jego żony M. W. jest znaczny, a zachowanie oskarżonego w stosunku do żony jest wielce naganne, w sytuacji kiedy Sąd nie uwzględnił szeregu okoliczności związanych z zachowaniem oskarżonego, a także sytuację rodzinną, która uległa zasadniczej zmianie w toku postępowania w niniejszej sprawie,

w konsekwencji wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w E..

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 września 2019 r., sygn. II Ka (...), zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Od tego wyroku obrońca skazanego wniósł kasację, w której zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść orzeczenia tj.:

- I. art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. wynikające z zaniechania przez sąd odwoławczy podjęcia czynności zmierzających do ustalenia czy przeprowadzone w dniu 24 stycznia 2017 r. w trybie art. 185a k.p.k. w zw. z 147 § 2a k.p.k. przesłuchanie małoletniej pokrzywdzonej W. B. przez Sąd Rejonowy w E. w toku prowadzonego przeciwko skazanemu M. W. postępowania przygotowawczego zostało utrwalone przy pomocy urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk, a poprzestanie przez ten sąd na ujawnieniu notatki urzędowej dotyczącej tej czynności, której treść niezgodna była z rzeczywistym stanem rzeczy;
- II. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z 424 § 1 pkt 1 k.p.k. i w zw. z art. 458 k.p.k. wynikające z nieprzedstawienia przez sąd odwoławczy w treści uzasadnienia wyroku analizy zeznań małoletniej pokrzywdzonej W. B. złożonych przez nią w dniach 24 stycznia 2017 r. i 16 lutego 2018 r. w kontekście przeprowadzonych w sprawie dowodów oraz oceny wiarygodności tych zeznań zgodnie z wymogami określonymi w treści art. 7 k.p.k., w sytuacji kiedy sąd odwoławczy przeprowadził postępowanie dowodowe w toku którego odczytał zeznania małoletniej złożone przez nią w dniu 24 stycznia 2017 r. oraz odtworzył utrwalony zapis obrazu i dźwięku z przesłuchania małoletniej jakie zostało przeprowadzone w dniu 16 lutego 2018 r.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Obróńca skazanego ustosunkował się pisemnie do powyższej odpowiedzi, wskazując na jej niezasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o wysoce sformalizowanych podstawach, gdyż służy kwestionowaniu prawomocnego już orzeczenia. Należą do nich uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k. lub inne zbliżone rangą, które cechowały się rażącym charakterem i mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Dla skuteczności zarzutu kasacyjnego, podnoszącego wystąpienie innego naruszenia prawa, niż określone w art. 439 k.p.k., wymagane jest wykazanie przez autora kasacji co najmniej potencjalnych konsekwencji owego naruszenia, które nie mogą być jakiegokolwiek, lecz muszą mieć formę kwalifikowaną, a więc być istotne. Oznacza to, że ich zaistnienie powinno wiązać się z konstatacją, że gdyby do danego uchybienia nie doszło, mogłoby zapaść orzeczenie innej treści. Żaden z podniesionych w kasacji zarzutów tego wymagania nie spełnił, co implikowało wskazaną na wstępie ocenę.

Nie można nie zgodzić się z twierdzeniem, że doszło w niniejszej sprawie do naruszenia art. 185a § 3 k.p.k. Jego wystąpienie ustalił już wszakże Sąd odwoławczy (s. 4 uzasadnienia), rozpoznając zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 2 § 2, 7 k.p.k. w zw. z art. 185a § 3 i art. 410 k.p.k. (pkt I). W konsekwencji Sąd II instancji podjął się konwalidacji tego uchybienia i na rozprawie apelacyjnej w dniu 12 września 2019 r. dopuścił dowód z odczytania protokołu przesłuchania małoletniej pokrzywdzonej z k. 16 oraz nagrania z jej przesłuchania mającego miejsce w dniu 16 lutego 2018 r. Odnośnie do odtworzenia nagrania z przesłuchania pokrzywdzonej w postępowaniu przygotowawczym w dniu 24 stycznia 2017 r. wskazać wypada, że nie było to możliwe do zrealizowania z uwagi na brak takiego nagrania, co było przedmiotem stosownych ustaleń w tym zakresie (s. 4 uzasadnienia). Kontynuacja żądanych przez obronę dalszych dociekań w tej sprawie mających na celu ustalenie przyczyn zaniechania realizacji obowiązku naruszenia art. 147 § 2a k.p.k. nie wniosłaby niczego do sprawy i w efekcie nie byłaby w stanie usnąć stwierdzonego uchybienia. Zatem niewątpliwie doszło do naruszenia normy powyższego przepisu w odniesieniu do tego jednego przesłuchania pokrzywdzonej, lecz samo w sobie nie stanowiło ono o skuteczności

kasacji z uwagi na brak wymienionego w art. 523 § 1 k.p.k. warunku „istotnego wpływu na treść orzeczenia”. Nadmienić należy, że zaniechanie utrwalenia przesłuchania małoletniego za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk nie wiąże się automatycznie z konsekwencjami w postaci eliminacji tego dowodu. Skutki tego zaniechania podlegają każdorazowej ocenie dokonywanej indywidualnie na gruncie konkretnej sprawy. W niniejszej sprawie nie było przesłanek do uznania, że mogłoby to rzutować na treść zaskarżonego kasacją wyroku. Zarzut wskazujący na niedostateczną inicjatywę ze strony Sądu odwoławczego w tym zakresie, wobec podjęcia stosownych czynności procesowych, nie znajdował tym samym racji bytu. Choć co prawda nie można kwestionować faktu, że w pewnym zakresie doznała uszczerbku zasada bezpośredniości, to również nie sposób stwierdzić by tego konsekwencją było wydanie wadliwego orzeczenia. Sądy dysponowały przecież treścią zeznań pokrzywdzonej ujętych w protokołach z przesłuchań, znały je strony i dla korzystania z uprawnień procesowych, w tym w szczególności prawa do obrony czy oceny merytorycznej zawartości tego dowodu przez Sąd powyższe uchybienie nie mogło mieć znaczenia. Pokrzywdzona została przesłuchana w obecności biegłej psycholog, która wypowiedziała na temat jej rozwoju psychicznego, relacji emocjonalnych, zdolności spostrzegania i przekazywania spostrzeżeń, odniosła się do treści wypowiedzi w trakcie badania, ustosunkowała się do nich, nie znajdując żadnych logicznych i psychologicznie nieuzasadnionych sprzeczności w treści przedstawionych relacji. Kwestia określenia wartości procesowej tychże zeznań pozostawała natomiast w gestii Sądu Rejonowego, który się z tej powinności, zgodnie z regułami swobodnego uznania sędziowskiego (art. 7 k.p.k.), wywiązał. W sytuacji, w której Sądy dysponowały treścią zeznań pokrzywdzonej i zostały one w sposób kompleksowy ocenione nie można podzielić zapatrywania, że czynności procesowe podjęte w postępowaniu apelacyjnym obligowały Sąd odwoławczy do ponownej oceny zeznań tego świadka i sporządzenia w pisemnych motywach sprawozdania z tej oceny w sposób czyniący zadość art. 424 § 1 k.p.k. Postępowanie dowodowe nie zostało bowiem uzupełnione o nową, nieznaną dotychczas merytoryczną treść, wymagającą czynienia dodatkowych ustaleń faktycznych, która w związku z tym powinna podlegać ocenie charakterystycznej

dla postępowania przez sądem I instancji. Wystarczającym w tych uwarunkowaniach było odniesienie się do zarzutów środka odwoławczego, zgodnie z regułami wyrażonymi w art. 433 § 2 i i art. 457 § 3 k.p.k., czemu nie uchybiono.

Implikacją zaprezentowanej powyżej oceny zarzutów kasacyjnych oraz niestwierdzenia podstaw określonych w art. 536 k.p.k. było oddalenie nadzwyczajnego środka zaskarżenia na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. na posiedzeniu bez udziału stron. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.